

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
Facultatea de Istorie și Filosofie
Anul universitar 2008-2009
Semestrul IV

PROGRAMA ANALITICĂ

I. Informații generale despre curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Titlul disciplinei: Limba Izvoarelor II: Semantică politico-diplomatică

Codul: HIR2224

Numărul de credite: 6

Locul de desfășurare: conform orarului

Programarea în orar a activităților: 2 ore curs.

II. Informații despre titularul de curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Nume, titlul științific: CONF.DR. VIRGILIU ȚĂRĂU

Informații de contact: vtarau@yahoo.com , virgiliut@gmail.com; 0264/598456

Ore de audiență: luni: orele 12-14

III. Descrierea disciplinei:

Disciplina își propune să familiarizeze studenții cu abordările specifice analizei de discurs, în care vor fi focalizate spațiile referențiale ale politicii și diplomației. Multiplicarea surselor istorice în perioada contemporană a impus și dezvoltarea unor dimensiuni epistemologice care să facă posibilă înțelegerea semnificațiilor acestora într-un context hermeneutic specific. Contribuțiile teoretice din filosofia contemporană (Habermas, Althusser, Wittgenstein), din sociologie (Foucault), din științele politice (H. Lasswell, George Orwell) dar mai ales cele din lingvistică (de la F. de Saussure, J. Searle, la Ruth Wodack și Teun van Dijk) au creionat noua dimensiune epistemologică a analizei de discurs, iar prin prezentarea și analizarea acestora, studenții vor căpăta abilitățile specifice pentru înțelegerea pragmatică și semantică a textelor propuse spre analiză. Prezentarea teoretică a principalelor școli de analiză a discursului în științele socio-umane va fi urmată de aplicații practice prin care studenții să deprindă conceptele și instrumentele de lucru necesare analizei critice de discurs. În fapt, disciplina își propune să dezvolte abilități pentru înțelegerea și analiza semantică a discursurilor politice și diplomatice în contextul teoriilor retoricii, ale limbajului, sau comunicării publice instituționale și informale. Fiecare subiect teoretic prezentat va fi ilustrat cu texte, discursuri, dialoguri prelevate din diverse contexte istorice.

Metode utilizate: prelegeri interactive; conversație euristică; studii de caz; prezentări powerpoint. Analize de discurs.

IV. Bibliografie obligatorie.

1. Delia Marga, *Introducere în analiza discursului. Cu referire la istorie și sfera publică*, Editura Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 2003, 475p.
2. Teun van Dijk, *Handbook of Discourse Analysis*, (vol.1: Discipline of Discourse și vol. 4 Discourse Analysis in Society), Academic Press, New York, London, 1985.
3. Jaques Gerstle, *La communication politique*, Armand Colin, Paris, 2004, 267p.
4. Edmond Pascual, *La communication écrite en diplomatie*, Presses Universitaires de Perpignan, 2004, 176p.
5. R.G. Feltham, *Diplomatic Handbook*. Longman Publishing Group, New York, 1998 (varianta în limba română apărută în 2005 sub titlul *Ghid de diplomație*, Institutul European, Iași)
6. Jovan Kurbalija and Hanna Slavick eds., *Language and Diplomacy*, 2001, Mediterranean Academy of Diplomatic Studies, Malta, 335p.
7. *Journal of Diplomatic Language*, 2004-2007.

V. Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei.

Calculator personal și videoproiector. Caiet de seminar în care vor fi prezentate principalele studii solicitate în bibliografie.

VI. Planificarea/Calendarul întâlnirilor și a verificărilor examinărilor intermediare.

- I. **Introducere în semantica politico-diplomatică. Dimensiunile studiului asupra surselor istorice: text și discurs; acte de vorbire; retorică și limbaje în politică și diplomație.**

Bibliografie:

1. Delia Marga, *Introducere....*, pp. 147-167
2. Philippe Breton, *Manipularea cuvântului*, Institutul European, Iași, 2006 (traducere de Livia Iacob, cuvânt înainte de Camelia Grădinaru), pp.27-49.
3. Constantin Sălăvăstru, *Discursul puterii. Încercare de retorică aplicată*, Institutul European, Iași, 1999, pp. 7-105.
4. J.L. Austin, *How to do things with words*, Oxford University Press, Oxford, 1962, passim.
5. Jens Allwod, *A Critical Look at Speech Act Theory*, in C. Dahl, "Logic, Pragmatics and Grammar", Lund, Studententlitteratur, 1977, pp. 53-99.

- II. **Retorica și comunicare publică. De la formele clasice la cele contemporane. Retorica în Grecia și Roma Antică. Forme moderne ale comunicării retorice. De la reguli la conținuturi și forme în discursul politic.**

Bibliografie:

1. Fee-Alexandra Haase, *Language cultures. Cultures of orality, literacy and media communication. A historical approach to global communication structures*, *www.*, în special pp. 9-34; 75-105
2. Constantin Sălăvăstru, *op.cit.*, pp. 223-347.
3. Philippe Breton, *op.cit.*, pp.49-105.

Studii de caz realizate pe bazele textelor din:

- Marcus Fabius Quintilianus, *Arta Oratorică*, Minerva, București, 1974.
Cicero, *Opere Alese*, vol. I-III, Univers, București, 1973.

III. Analiza de discurs. Forme, tipuri, și dimensiuni dezvoltate în lingvistică și științele sociale.

Bibliografie:

1. **Delia Marga**, *op.cit.*, pp.15-146
2. **Teun van Dijk**, *Semantic Discourse Analysis*, in **HANDBOOK OF DISCOURSE ANALYSIS**, Vol. 2 Academic Press London, 1985.
3. **Călin Vulcu-Morar**,teză de doctorat, în special pp. 1-86
4. **John Gastil**, *Undemocratic discourse: a review of theory and research on political discourse*, „Discourse and Society”, Sage, London, Newbury Park and New Delhy, 1992, vol. 3 (4), pp. 469-500.

IV. Textul, discursul și comunicarea politică. Simboluri referențiale și de condensare. Metonimii și metafore. Forme de analiză.

Bibliografie:

1. **Nicoleta Daisa-Neșu**, *Textul politic. Limite și deschideri semiotice*, Casa Cărții de Știință, Cluj, 2005, pp.11-131.
2. **Murray Edelman**, *Politica și utilizarea simbolurilor*, Polirom, Iași, 1999 (traducere Ruxandra Nechita), pp. 15-24; 111-134.
3. **Paul Chilton, Christina Schäffner**, *Discourse and Politics*, In T.A. van Dijk (ed.) *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction* (Vol.2). *Discourse as Social Interaction* , London, Sage, pp. 206–30.
4. **A. Beard**, *The Language of Politics*, Routledge, London and New York, 2000, passim.
5. **Paul Chilton**, *Analysing Political Discourse: Theory and Practice*, Routledge, London and New York, 2004, xiv+226pp.
6. **Jaques Gerstle**, *La communication politique*, Armand Colin, Paris, 2004, 267p.

V. Analiza semantică de discurs. Teun van Dijk, Norman Fairclough și Ruth Wodak.

Bibliografie:

1. **Van Dijk**, *Political Discourse and Political Cognition* in **P. Chilton and C. Schäffner**, eds., *Politics as Text and Talk: Analytic Approaches to Political Discourse*, John Benjamins, Amsterdam/Philadelphia, pp.203-237.
2. **Ruth Wodak**, *The discourse-historical approach*, in Ruth Wodak, Michael Mayer, „Methods of Critical Discourse Analysis”, Dage Publication, London, 2001.
3. **Norman Fairclough, Ruth Wodak**, *Critical Discourse Analysis*“, in T.A. van Dijk, ed., „Discourse as Social Interaction“, London, sage, 1997, pp. 258-284.
4. **Călin Vulcu-Morar**,
5. **Delia Marga**, *op.cit.*, pp. 355-402.

VI. Ideologiile și semantica discursului politic.

Bibliografie:

1. **Teun van Dijk**, *Discourse analysis as Ideology Analysis*, in Christina Schaffner and Anita L. Wenden, eds., *Language and Peace*, Aldershot, Dartmouth, pp.17-33 (accesibil via www.daneprairie.com)
2. **Delia Marga**, *op.cit.*, pp. 403-462.
3. **Hodge, Robert and Gunther Kress**, *Language as Ideology*, (2nd ed.). 1993, Routledge, London,

VII. Diplomație și limbaj diplomatic. Studiul discursului în relațiile internaționale.

Bibliografie.

1. **R.G. Feltham**, *Diplomatic Handbook*. Longman Publishing Group, New York, 1998.
2. **Erich Gruen**, *Roman Oratory and the Making of Foreign Policy*, in Kenneth Thompson, ed., *The History and Philosophy of Rhetoric and Political Discourse*, vol.2, University Press of America, Lanham, New York, London, 1987, pp. 23-39.
3. **Nick Stanko**, *Use of Language in Diplomacy*, Jovan Kurbalija and Hanna Slavick eds., *Language and Diplomacy*, 2001, Mediterranean Academy of Diplomatic Studies, Malta, pp. 39-47.
4. **A. Wendt**, *Social Theory of International Politics*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
5. **John G. Ruggie**, *Constructing the World Polity: Essays on International Institutionalization*, Routledge, London and New York, 1998.

VIII. Comunicarea diplomatică instituțională. Diplomația clasică (a statului-națiune), instituțiile internaționale guvernamentale și non-guvernamentale.

Bibliografie:

1. **Edmond Pascual**, *La communication écrite en diplomatie*, Presses Universitaires de Perpignan, 2004, pp.11-95
2. **Anna Holzscheiter**, *Power of Discourse and Power in Discourse – Investigating the Symbolic Capital of Non-State Actors*, conferință susținută la Hamburg, 2003 (caiet de seminar).
3. **John G. Ruggie**, *Constructing the World Polity: Essays on International Institutionalization*, Routledge, London and New York, 1998.
4. **Harold W. Bashor**, *Content Analysis of Short, Structured Texts: The Need of Multifaceted Strategies*, “Journal of Diplomatic Language, 1, vol.4, 2004,

IX. Comunicarea diplomatică formală și informală. Ceremonial și protocol diplomatic.

Bibliografie:

1. **Jovan Kurbalija and Hanna Slavick**, eds., *Language and Diplomacy*, pp. 74-146.
2. **Douglas Kellner**, *The Media and the Crisis of Democracy in the Age of Bush-2*, “Communication and Critical/Cultural Studies”, vol.1, no.1, pp. 29-58.
3. **Maria Glaele Infantino**, *Behind dark glasses: irony as a strategy for indirect communication*, Genetic, Social and General Psychology Monographs, 2002, vol.1, no.2.

4. **George Limbeanu**, *Diplomație, protocol și ceremonial*, Editura Arhipart, Sibiu, 2005.
5. **Jennifer Milliken**, *The Study of Discourse in International Relations. A critique of Research and Methods*, “**European Journal of International Relations**”, vol.5, no. 2, 1999, pp. 225-254.

X. Tipuri de negociere în diplomație. Studiu de caz: De la SALT I la Acordul Final de la Helsinki.

Bibliografie: Caiet de seminar – vor fi analizate într-un atelier, pe grupe negocierile pentru SALT 1, respectiv rundele de negocieri de la Geneva și cea finală de la Helsinki.

XI. Studiu de caz: de la non-comunicare în crizele (clasice) războiului rece la dezvoltarea „hot line diplomacy”.

Bibliografie:

1. **Vladimir Volkoff**, *Tratat de dezinformare*, Antet, București, f.a., (traducere Mihnea Columbeanu), pp. 5-128
2. **Drazen Prehar**, *Historical Rhetoric and Diplomacy – an Uneasy Cohabitation*, in **Jovan Kurbalija and Hanna Slavick**, eds., *Language and Diplomacy*, pp. 117-138.
3. **Haraldur Egilsson**, *The Origins, Use and Development of Hot Line Diplomacy*, Discussion Paper in Diplomacy, Netherlands Institute of International Relations „Clingendael”, 29p.

XII. Medierea și mediatorii în afacerile internaționale.

Bibliografie:

1. **Jacob Bercovitch**, *The Structure and Diversity of Mediation in International Relations*, in J.Bercovitch, Jeffrey S.Rubin, eds., „mediation in International Relations. Multiple Approaches to Conflict Management, St. Martin’s Press, pp.1-29.
2. **Andrew Kydd**, *Which Side Are You On?: Bias, Credibility and Mediation*, Harvard, 2002, 47p. (Caiet de seminar).
3. *Idem*, *The Honest Broker: Mediation and Mistrust*, Harvard, 2005, 49p.

XIII. și XIV. Studii de caz: Izvoare istorice – analize de discurs pe documente produse în mediul politic și diplomatic la alegerea studenților. Fiecare dintre cursanți va elabora pe parcursul semestrului o analiză pe unul dintre izvoarele menționate.

VII. Modul de evaluare: examinare scrisă: 70%, 2 referate 30%.

VIII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale.

Prezența la cursuri este facultativă, cu precizarea că bibliografia obligatorie și cea recomandată în tematica acestuia trebuie parcursă și de către cei care nu participă la cursuri. Prezența la seminarii este obligatorie. Frecvența minimă pentru acceptarea la examinarea scrisă este de 75% din orele de seminar. Plagiatul este interzis și se pedepsește în acord cu reglementările prezente în Carta UBB. Orice încercare de fraudă la examen sau la verificările pe parcurs duce la aplicarea reglementărilor din contractul de studii și Carta UBB.